

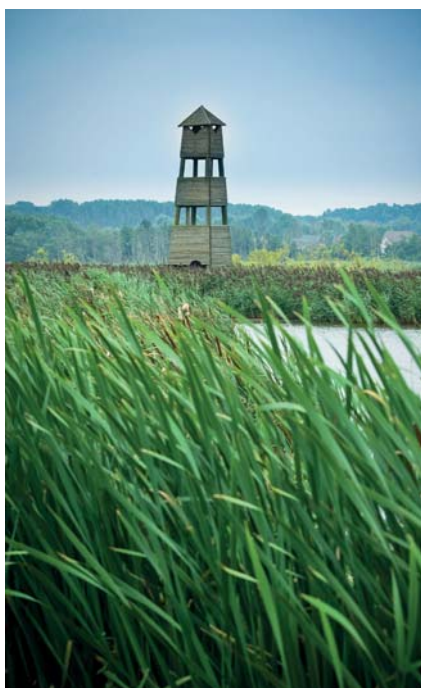
WANDELING

foto's Yves Adams (Vilda)
Hugo Willocx
Provincie Vlaams-Brabant

Unieke gezinsuitstap in Het Vinne

Wandelen over water

Domein Het Vinne in Zoutleeuw is hét groene visitekaartje van de provincie Vlaams-Brabant. In een laagte in het beekdal van de Kleine Gete blinkt het grootste natuurlijke meer van Vlaanderen. In het voorjaar wordt de sfeer hier bepaald door de gezellige drukte van een grote kokmeeuwenkolonie. Rakelings over het water slingerende knuppelpaden loodsen je over het Vinnemeer en rijgen de talrijke vogelkijkhutten, infoborden en uitkijkpunten aan elkaar.

TURFSKUIL VAN LEEUW

Op het einde van de vorige ijstijd zorgde een samenspel van bodem en klimaat ervoor dat hier een komvormige kuil werd uitgeschuurd. Hemelwater, grondwater en beken als de Vinnebeek vulden de kom tot een fors meer van 100 hectare. 'Vinne' betekent dan ook zoveel als 'ven' of 'natuurlijke waterplas'.

Al in de Middeleeuwen verwierf Het Vinne naam en faam. Niet alleen als natuurlijke grens tussen de aartsrivalen Hertogdom Brabant en Prinsbisdom Luik, maar vooral omwille van de turfontginning. Tot in de 19de eeuw stond de vier meter diepe 'turfskuil van Leeuw' onafgebroken onder water. Leeuw of 'heuvel' is overigens de oude benaming voor Zoutleeuw. Anders dan men zou vermoeden, verwijst het later toege-

voegde 'zout' naar 'soldij', het loon van de garnizoenssoldaten. In 1841 werd het meer drooggelegd, eerst ten voordele van de landbouw, later als populierenplantage voor luciferproducent Union Allumettière.

DE NATUUR KOMT TERUG!

Na ruim anderhalve eeuw drooglegging sloegen een aantal partners de handen in elkaar om Het Vinne in zijn oude glorie te herstellen. In 2004 voerden de provincie Vlaams-Brabant – inmiddels eigenaar van het gebied –, het Agentschap voor Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij en de Stad Zoutleeuw een ambitieus natuurinrichtingsproject uit. De cultuurpopulieren werden gekapt en het dagelijkse droogpompen gestaakt, zodat de grondwaterafel zich kon herstellen. In geen tijd ontpopte Het Vinne zich opnieuw tot het grootste

natuurlijke binnenmeer van Vlaanderen. Langs de oevers ontstonden brede rietkragen en kwamen als vanouds broekbossen tot ontwikkeling.

SLIMME MEEUWENKOLONIE

In Het Vinne huist ondertussen een forse kolonie kokmeeuwen. 's Zomers is deze meeuw gemakkelijk te herkennen aan de donkere 'kap' op zijn kop. Het winterkleed is overwegend wit met kleine zwarte plekjes links en rechts van de kop, alsof de kokmeeuw een paar oorwarmers draagt.

Kokmeeuwen broeden in kolonies, van half april tot eind mei. De nesten worden in een moerassige omgeving gebouwd, in Het Vinne onder meer op grote pollen van pitrus. Alle leden van de kolonie leggen hun eieren binnen dezelfde drie tot vier dagen. Een slimme zet, want zo sneuvelen aanzienlijk minder eieren en kuikens door onstuimige vogels die nog om een goeie nestplaats vechten. Kokmeeuwen verdedigen hun kolonie met veel overgave tegen roofdieren en indringers. Andere vogels, zoals geoorde futen, profiteren daarvan en broeden graag in de beschutting van de versterkte kokmeeuwenburcht.

VOGELPARADIJS

In het water van Het Vinne gedijen waterlelie, gele plomp, blaasjeskruid, kranswieren, watervorkje, egelskop en fonteinkruiden. Maar het gebied is vooral een vogelpara-

dijs. Hier broeden fuut, geoorde fuut, do-daars, wilde eend, slobbeend, kleine karekiet, blauwborst, rietgors en tal van andere rieten moerasvogels. Je kan er ook zeldzamere gasten zoals woudaapje, roerdomp, purperreiger, zomertaling, bruine kiekendief, visarend en zwarte stern spotten. Op 2 april 2011 zagen medewerkers van de Vogelwerkgroep Oost-Brabant zelfs een zeearend boven Het Vinne cirkelen. Duizenden spreeuwen stelen dan weer dan show tijdens de slaaptrek, als ze 's avonds in dichte zwermen over het meer scheren.

HEIDE IN HASPENGOUW

In het noordoosten beheert Natuurpunt enkele heischrale graslanden met voor de streek erg zeldzame planten als tormentil en struikheide. Gallowayrunderen zorgen er grazerwijs voor een structuurrijke vegetatie met een grote verscheidenheid aan planten en insecten.

VOLOP GENIETEN

Zoveel waardevolle natuur is bovendien uiterst toegankelijk. Avontuurlijke plankenpaden, een tien meter hoge uitkijktoren en twee vogelkijkhutten laten je met volle teugen genieten van Het Vinne. Na een fikse wandeling is het heerlijk uitblazen op het terras van de cafetaria. Kinderen halen ondertussen hun hart op in de hippe speeltuin of kunnen mee op ontdekking in het bezoekerscentrum in de Vinnehoeve!

De geoorde fuut broedt in de beschutting van de kokmeeuwenkolonie.

De kijkhutten zijn een attractie voor groot én klein.

Het patroon van de vroegere turfontginning is nog duidelijk herkenbaar in de rietgordels van het Vinnemeer.